HE liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

HE 91/2019 vp - ns. korjauspaketti

Liikenne- ja viestintävaliokunta 22.11.2019

Eeva Ovaska, Silja Ruokola

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Esityksen tausta

- **Useat laajat lakiuudistuksen vuonna 2018:** Kaikkia lakien keskinäisiä viittauksia ei eduskuntakäsittelyjen yhtäaikaisuudesta johtuen ollut mahdollista saada kuntoon
  - Osa teknisistä muutoksista oli mukana maakuntauudistusta liikennealalla koskeneessa HE:ssa, joka raukesi
- **OM:n esittelemät uudet yleislait käsiteltiin 2018 viimeisillä valtiopäivillä, ja siksi niitä ei voitu sisällyttää ministeriön lakeihin edellisten uudistusten yhteydessä - tulevat voimaan 1.1.2020**
  - Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa
  - Yleistiedoksiantoa ja julkisia kuulutuksia koskevan sääntelyn uudistus
- **Liikenne- ja viestintähallinnon virastouudistus:** Liikenne- ja viestintäviraston roolin täsmentäminen, erit. yksityistieasiat
- **Uusi yksityistielaki:** Valiokunta edellytti 2018 mahdollistamaan maaoikeusinsinöörien osallistumisen tiekuntien moiteasioiden valmisteluun käräjäoikeuksissa, lisäksi eräät täsmennystarpeet

Radat ja maantiet

- Maanteitä ja rautateitä koskevien suunnitelmien nähtäville asettamisessa ja tiedoksiannossa käyttöön uusi julkisia kuulutuksia koskevaa menettely (hallintolaki)
- Liikenneviranomaisten omilla verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa julkaisemisesta tulee ensisijainen menettelytapa nykyisen kunnan ilmoituksen sijaan
- Tieto kuulutuksesta olisi lisäksi julkaistava suunnitelma-alueen kunnissa kuntalain mukaisena kunnan ilmoituksena
  - Poistuu vaatimus toimittaa aineistoja kunnille nähtäväksi asetettavaksi. Ilmoituksen julkaiseminen kunnassa täydentävä tiedottamistapa.
- Lisäksi kuulutuksesta olisi ilmoitettava suoraan kiinteistönomistajille ja haltijoille, joiden kiinteistöihin kohdistuu suunnitelmassa laissa määriteltäviä välittömiä vaikutuksia, nykyisin vain ulkopaikkakuntalaisille
- Vastuuviranomaiset: ELY, Väylä ja Traficom, sama taho kaikissa prosessin vaiheissa

Yksityistiet

- Traficom jatkossa selkeästi yksityistieasioiden ja yksityisteiden valtionavustusten valtakunnallisesta koordinaatiosta ja yhteistyöstä vastaava viranomainen
- Traficomin kohdentaa tienpitoon myönnettävät avustukset ELY-keskuksittain. ELY jakaa edelleen avustukset tiekunnille. Traficom vastaa jatkossa neuvonta-, opastus- ja kehittämisavustusten jakamisesta.
- Muita muutoksia:
  - Maaoikeusinsinöörien oikeus osallistua tiekunnan päätöksen moitetta koskevan asian valmisteluun käräjäoikeudessa (muutos myös tuomioistuinlakiin)
  - Kevennys kokouksen koolle kutsumiseen
  - Oikaisuvaatimusmahdollisuus ELY-keskuksen avustuspäätökseen, lisäksi tekniset muutokset muutoksenhakuun liittyen, ELY-keskuksen päätösten välitön täytäntöönpano
  - Sääntöjen toimittamista yksityistierekisteriin koskeva täsmennys

Ajoneuvojen siirtäminen

- Laki annetaan teknisesti kokonaan uudelleen
- Sisältö ja viranomaisten vastuut säilyvät ennallaan, selkeytetään kirjauksia
- Tienpitoviranomainen-käsitteestä luovutaan => korvataan maininnoilla vastuutahoista
- Toimivaltaisten viranomaiset: kunta kadunpitäjä katuverkolla ja ELY-keskus tienpidon tehtävistä vastaavana viranomaisena maantiellä, lisäksi kunnallinen pysäköinninvalvoja ja poliisi
- Ajoneuvon siirrosta ilmoittamisessa käyttöön hallintolain uudistunut sääntely yleistiedoksiannosta 1.1.2020 kumoutuvan julkisista kuulutuksista annetun lain sijaan (tapaukset, joissa ajoneuvon omistaja ei ole tiedossa)
- Perusteluissa enemmän tukea sen arvioimiseen, onko ajoneuvo hylätty, kokonaisarviointi tapauskohtaisesti useamman kuin yhden kriteerin avulla. Perusteluissa poliisin tehtäviä avataan tarkemmin (vastaa paremmin poliisilain säännöksiä).

Muita muutoksia

Laki Liikenne-ja viestintävirastosta 2 §: selvennetään viraston tehtäviä julkisen henkilöliikenteen rahoituksen kohdentamisessa ja yksityistieasioissa

Laki Liikenneturvasta 6 §: tekninen korjaus liittyen tilintarkastajien valintaan

Varautumista koskevat muutokset: Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä sekä raideliikennelaki, yhtenäistämistä

Laki liikenteen palveluista: lukuisia teknisiä muutoksia (viittaussäännökset ja Ahvenanmaan viranomaiset), Traficomille toimivaltuus kansainvälisen liikenteen kuljetusluvan myöntämiseen sellaisiin valtioihin, joiden kanssa Suomella ei ole sopimusta

Muutoksenhakua koskevat säännökset: HE:ssa 36 lakiehdotusta, joissa vain tähän liittyviä muutoksia

Voimaantulo

- Muutoksenhakua ja kuulutuksia koskevat yleislait tulevat voimaan 1.1.2020
- Siksi ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2020.
  - Laissa ajoneuvojen siirtämisestä viitataan 1.1.2020 kumoutuvaan kuulutuslakiin, ja epäselvän tilanteen välttämiseksi uusi laki on saatava voimaan samaan aikaan
- Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta sekä ratalain muuttamisesta annetut lait on tarkoitettu kuitenkin tulemaan voimaan 1.2.2020
  - Varautumisaikaa viranomaisten järjestelmiin vaadittavien muutosten hoitamiseksi